

เพลงแผ่นดิน

หนังสือชุดสำหรับเยาวชน : หนังสือสื่อประสมเฉลิมพระเกียรติ

เล่มที่ ๓

เพลงแผ่นดิน

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ
ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ

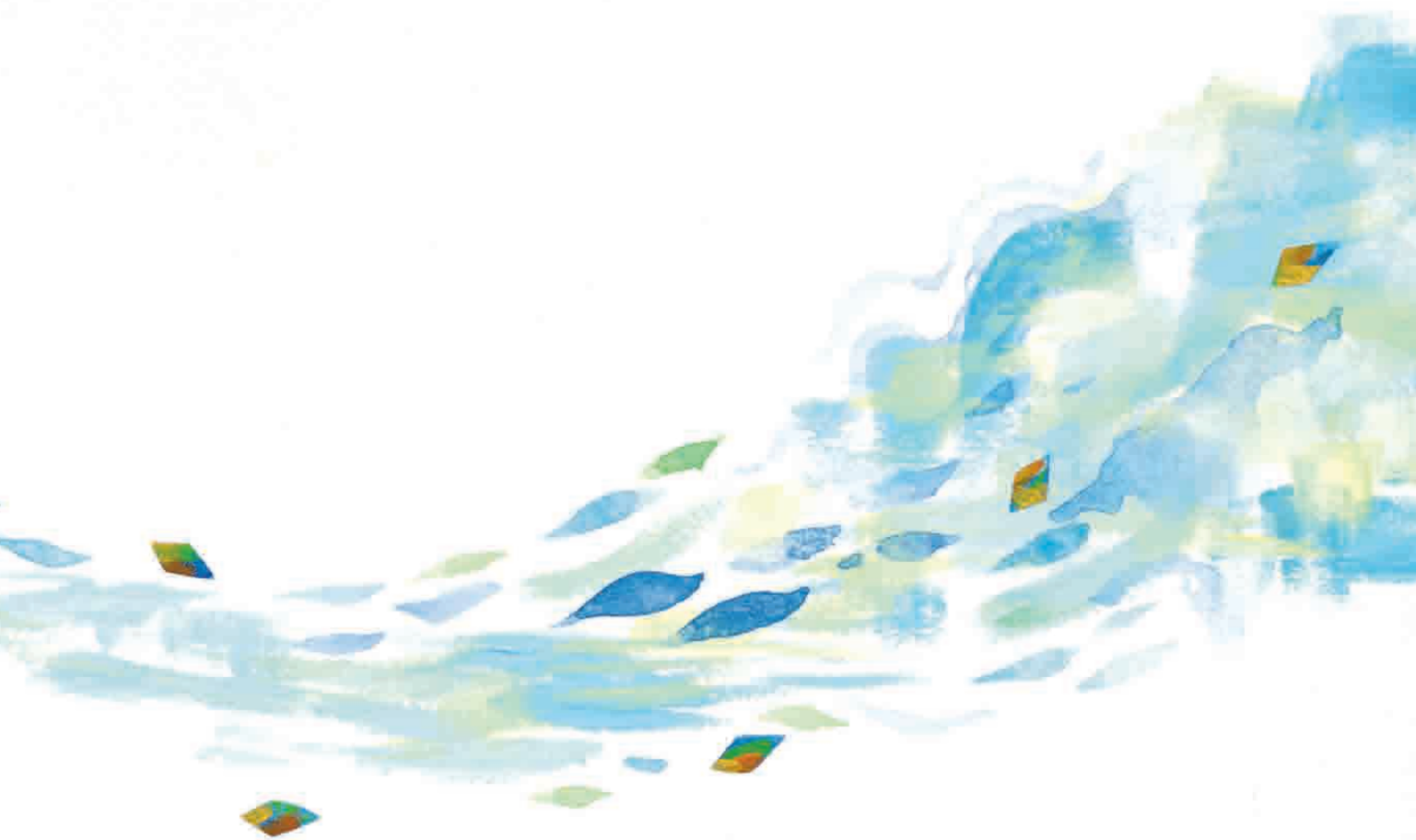
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เพลงแผ่นดิน

พลั่ว พลั่ว พลั่ว หวีไหว
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม เสียงใครบรรเลง

พรำ พรำ ครึ้น ครึ้น ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ไต้ยีนใหม่ คือความชุ่มชื้น

หรีง หรีง ครีน ครีน ครีนเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม แผ่นดินอุดม

A watercolor illustration of a rainbow arching over a body of water. The rainbow is composed of multiple bands of color: red, orange, yellow, green, blue, and purple. The water below is depicted with soft, blended washes of blue and green. Several small, colorful boats are scattered across the water. The overall style is soft and artistic, with a white background.

ติง ติง ครึ้น ครึ้น ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม คือความงดงาม

โครมครีน โครมครีน โคลงเคลง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม ผ่านความทุกข์ตรม

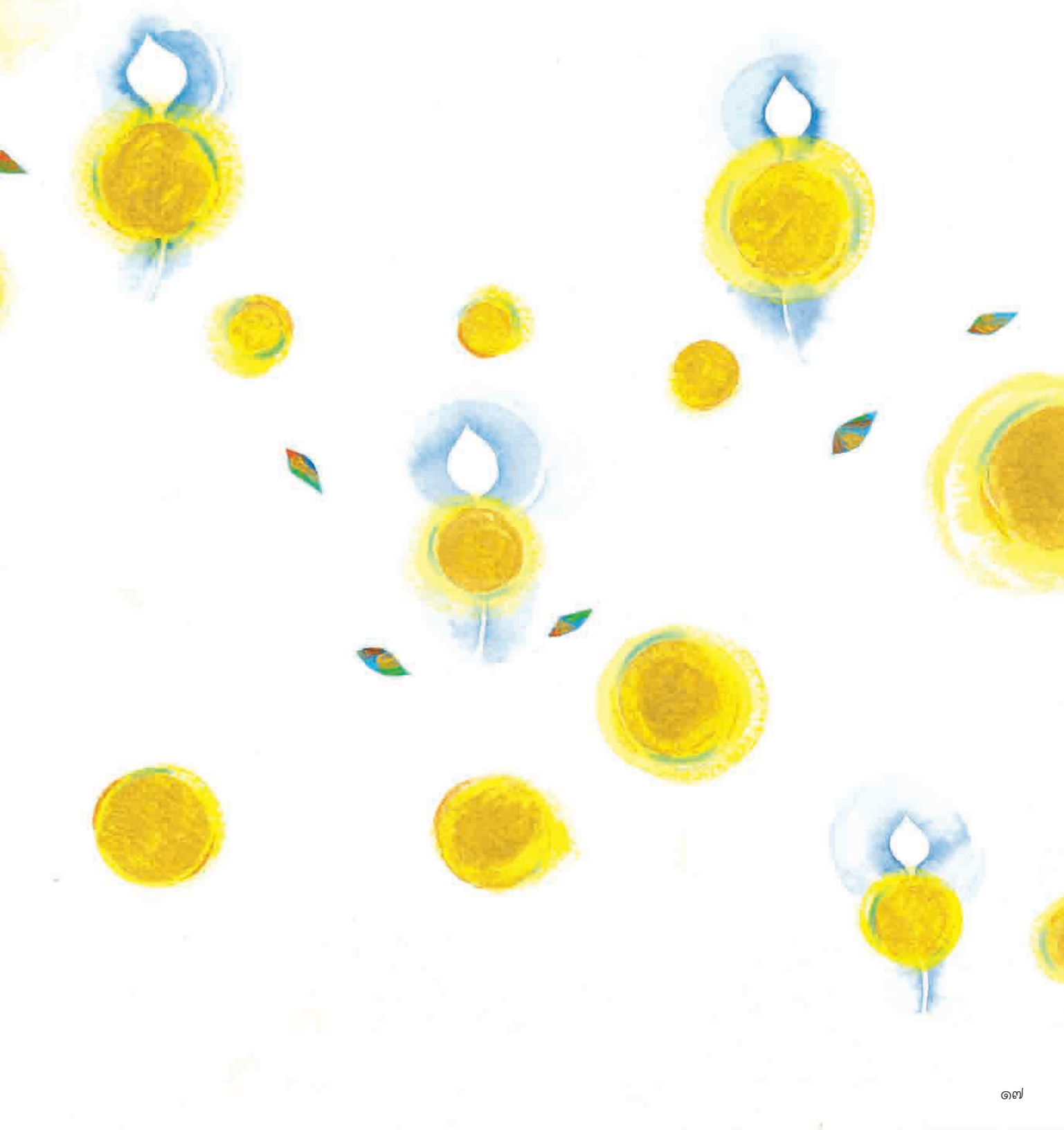

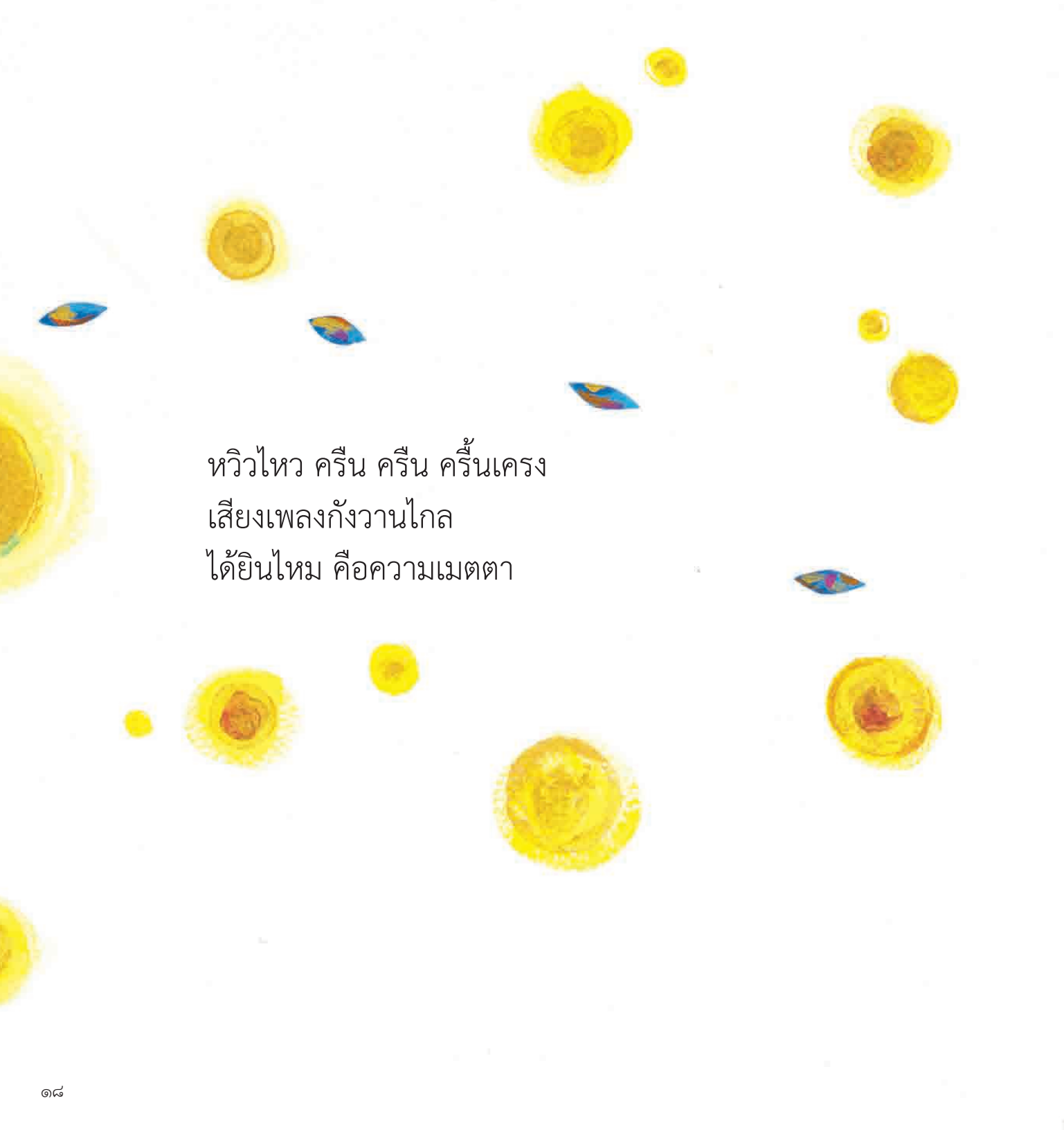

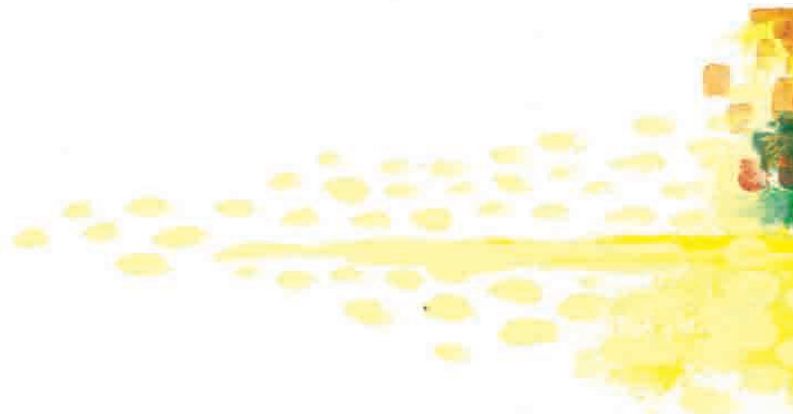
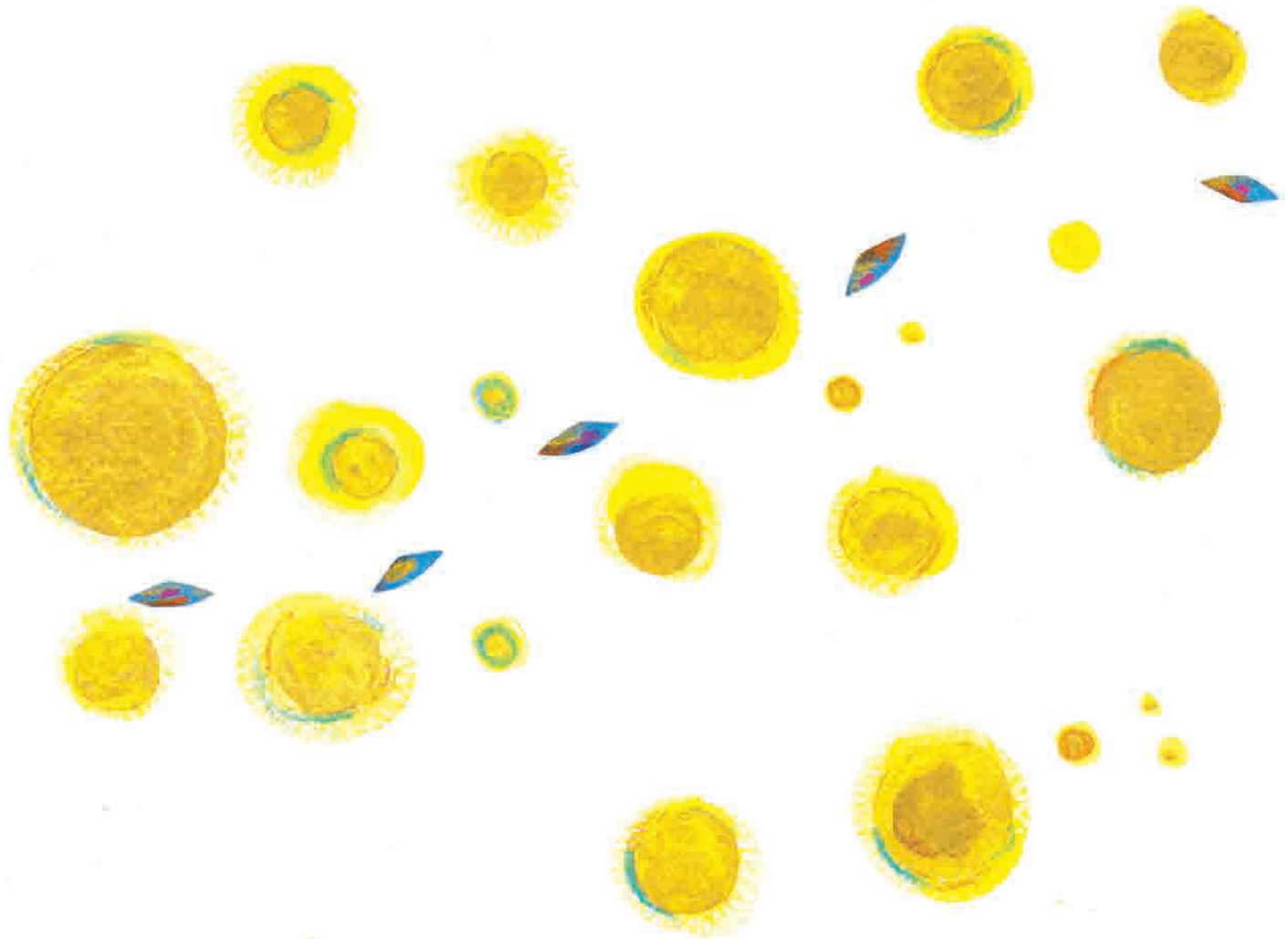

วิบวับ ครึ้น ครึ้น ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม กลับจากดวงใจ

หวิวไหว ครึ้น ครึ้น ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม คือความเมตตา

เฮฮา ครึ้น ครึ้น ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม แผ่นดินรุ่มเย็น

พลั่ว พลั่ว พรำ พรำ โครมครึ้น ครึ้นเครง
หรีง หรีง ตึง ตึง วิบวบ วิบวบ
หวิวไหว เฮฮา เฮฮา ครึ้นเครง
เสียงเพลงกังวานไกล
ได้ยินไหม เสียงจากหัวใจ
ได้ยินไหม เสียงใครบรรเลง

เสียงเพลงกังวานไกล ได้ยินไหม
เพลงของพระราชินี เป็นเพลงแผ่นดิน
ความทุกข์คลายสิ้น ความสุขดำรง...ทรงพระเจริญ

พระปรีชาสามารถด้านดนตรี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปรีชาสามารถหลายด้าน ซึ่งดนตรีก็เป็นอย่างหนึ่งที่พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถ พระองค์ยังเคยทรงเป็นนักดนตรี และทรงเกี่ยวข้องกับการดนตรี มาตั้งแต่สมัยที่ยังทรงเป็นสมเด็จพระอนุชาธิราชในรัชกาลที่ ๘ ขณะที่ทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้ทรงฝึกเครื่องดนตรีที่โปรดมากที่สุด คือ คลาริเน็ตและแซกโซโฟน ทั้งนี้ทรงได้รับการถวายการสอน และฝึกตามแบบฉบับการศึกษาดนตรีอย่างแท้จริง ทรงพระราชนิพนธ์เพลงไว้ถึง ๔๘ เพลง ซึ่งเป็นที่นิยมของคนไทยและชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก

เพลงที่ทรงพระราชนิพนธ์เพลงแรก คือเพลง ‘แสงเทียน’ เป็นเพลงบลูส์ แต่เนื่องจากมีพระราชประสงค์ที่จะทรงปรับแก้ จึงโปรดเกล้าฯพระราชทานเพลง ‘ยามเย็น’ และเพลง ‘สายฝน’ ออกมาก่อน จากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงต่างๆ ตามลำดับ โดยเพลงที่ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองและคำร้องภาษาอังกฤษด้วยพระองค์เองมี ๕ เพลง คือ ‘Echo’, ‘Still on My Mind’, ‘Old-Fashioned Melody’, ‘No Moon’ และ ‘Dream Island’ นอกจากนี้ มี ๒ เพลง ที่ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองขึ้นภายหลังใส่ในคำร้องที่มีผู้ประพันธ์ไว้แล้ว คือ ‘ความฝันอันสูงสุด’ และ ‘เราสู้’

ผู้ที่โปรดเกล้าฯให้แต่งคำร้องประกอบเพลงพระราชนิพนธ์มีหลายท่าน ได้แก่ หม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงนพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา นายจ่านทรราชกิจ (จรัล บุนนรัตพันธุ์) ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ม.ล.ประพันธ์ สนิทวงศ์ และท่านผู้หญิงมณีรัตน์ บุนนาค เป็นต้น

ในระยะหลังพระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจมากมาย ทำให้ทรงไม่มีเวลาที่จะทรงพระราชนิพนธ์เพลงใหม่ๆ ออกมา เพลงสุดท้ายที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ออกมาคือเพลง ‘เมนูไข่’ เป็นเพลงแนวสนุกสนาน เนื้อร้องโดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเป็นของขวัญวันพระราชสมภพครบ ๗๒ พรรษา แต่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

แรงบันดาลใจ ‘เพลงแผ่นดิน’

บทเพลง เสียงดนตรีบันดาลคนที่ได้ยินได้ฟังเกิดความสุข ความปิติ รื่นรมย์ในชีวิต แต่จะมีสักกี่คนที่ตั้งใจสืบสาวไปถึงที่มาแห่งความสุขนั้นว่าเกิดจากผู้ใด

ในทำนองเดียวกัน การที่คนเรามีชีวิต ใช้ชีวิตของตนอย่างมีความสุขแล้ว ควรลองคิดย้อนว่าบ้านของเรา ผืนดินที่เราอยู่อาศัยมาจากการทุ่มเท อดออมก่อร่างสร้างขึ้นมาด้วยหยาดเหงื่อของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย แต่แผ่นดินอันกว้างใหญ่ไพศาลเป็นขอบเขตประเทศมาถึงวันนี้ เกิดจากหยาดเหงื่อ สติปัญญา ความเสียสละของบรรพบุรุษ และเหนืออื่นใดพระเจ้าแผ่นดินของเราต้องทุ่มเทพลังแห่งชีวิต พลังแห่งพระวรกายสุดที่จะคนานับ แผ่นดินที่เราอยู่จึงเป็นแผ่นดินแห่งความสุข

โครงการในพระราชดำริหลายพันโครงการทั่วประเทศ กำเนิดขึ้นด้วยพระปรีชาสามารถในองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก่อให้เกิดความสุขแก่คนไทยทั่วทั้งแผ่นดิน เป็นสิ่งที่เราพึงระลึกถึง จึงจะนับได้ว่าเป็นผู้มีกตัญญูทศเวท

พระปรีชาสามารถทางดนตรีเป็นหนึ่งในพระปรีชาสามารถหลายด้านขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ผู้ใดได้ยินได้ฟังบทเพลงพระราชนิพนธ์แล้วย่อมก่อให้เกิดความสุข ความปิติ และรื่นรมย์ คิดเชื่อมโยงไปถึงความสุขในชีวิตที่เกิดมาบนผืนแผ่นดิน ภายใต้พระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ด้วยแนวความคิดดังกล่าว ผู้เขียนและवाद ‘เพลงแผ่นดิน’ จึงได้ใช้ถ้อยคำเป็นจังหวะ ร้อยเรียงเป็นท่วงทำนอง ผสานกับภาพกึ่งนามธรรมมีลักษณะลื่นไหลเชื่อมต่อกันดุจเสียงเพลงทำให้เกิดความซาบซึ้งสะท้อนอารมณ์ และด้วยถ้อยคำที่กระตุ้นให้คิดตาม ติดตามไปหาจุดกำเนิดอันยิ่งใหญ่แห่งความสุขของแผ่นดิน จุดกำเนิดของ ‘เพลงแผ่นดิน’ ที่มีควรรลือเลื่อนตราบนานเท่านาน

ชิวัน วิสาสะ

เพลงแผ่นดิน

เรื่องและภาพ โดย ชีวัน วิสาสะ

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ

ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

จัดพิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๕๕

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๕๕ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-543-189-7

ที่ปรึกษา

นางสายไหม จบกกลศึก

นายชาย นครชัย

นายดำรงค์ ทองสม

นางสาวนาถนิตา สุขจิตต์

ที่ปรึกษาเลขาธิการพระราชวัง

ผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

รองผู้อำนวยการสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสัมพันธ์และแหล่งทุน

บรรณาธิการ

นางสาวระพีพรรณ พัฒนาเวช

กองบรรณาธิการ

นางสาวแสงทิวา นราพิชญ์

นางกนิกนันท์ สุวรรณปิณฑะ

นางสาวณัฐรา จันทวิช

นางสาวอัมรา ผางน้ำคำ

นายวิษระวิชญ์ อัครสันติสุข

นางสาวธันย์ชนก ยาวิลาด

ออกแบบปกและรูปเล่ม

นางวชิราวรรณ กาญจนานา

นายกฤษณะ กาญจนานา

จัดทำโดย

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

๖๖๖ ชั้น ๑๗ อาคารธนาถรณ์ ถนนบรมราชชนนี

แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๒๘ โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๓๑

www.ocac.go.th

